

JASMINA TEŠANOVIĆ

Homofobično političko nasilje

Trebalo je da bude slavlje, prva javna demonstracija gej-lezbejskog pokreta koji proslavlja svoj internacionalni dan, na Trgu Republike na kome se odigrala cela naša demokratska istorija.

Jedino čega smo se plašili bilo je ružno vreme. U redu, budimo iskreni, velika količina homofobije je već godinama u Srbiji, pojačana ratovima, nacionalizmom, ali i marginalizovana svim tim muškim pitanjima, od kojih je poslednje ekstradicija Miloševića, ključne osobe tih muških ponašanja, uključujući bombardovanje, ubijanje, etničko čišćenje i masovne grobnice pred našim pragom ispod naših živih tela.

Pre dva dana kad je naš bivši predsednik iznenada deportovan u Hag, njegovi obožavaoci održali su mlak miting, pod kontrolom policije, na istom tom trgu. Danas nije bilo tako: živahna, šarena i vesela grupa, od 30-50 gejova i lezbejki trebalo je da igra i peva na trgu a da posle održi konferenciju u Studentskom kulturnom centru koji je ponovo postao slobodan prostor za alternativnu politiku i kulturu.

Međutim videla sam da se ovo desilo: oko 3 po podne bila sam na trgu prilazeći gustoj gomili uglavnom mladih muškaraca obrijanih glava, razvijenih mišića u tesnim majicama, pitajući se gde su ovi moji. Čula sam kamermana pored mene kako kaže: ovo će potrajati nekoliko sekundi, nema šanse da ovako nešto prođe u Srbiji. Htela sam da mu odgovorim, nema šansi, ovo je i moja Srbija, ali već sam bila na oprezu. Posle nekoliko sekundi poneo me je stampedo divlje gomile koja je trčala ka drugoj strani trga: primetila sam grupu lezbejki sa balonima kako idu u koloni pevajući. Potrčala sam i ja ka njima: videla sam nekoliko stotina vrištećih, vredajućih, nasilnih ljudi kako gaze nekolicinu. Policija se nije videla, tu i tamo mogao si da opaziš nekog specijalca.

Krdo je napalo malu grupu koja se razbežala na sve strane. Pratila sam nekoliko njih: sledeća scena koju sam videla je kako oni iz gomile šipkama prebijaju meni nepoznatog momka svetlo ofarbane kose. Glava mu je krvarila, nos. Jedna moja prijateljica pokušavala je da ga odvče nekud, oko desetak policajaca pravili su krug oko nas, ali stotina nasilnika je pokušavala da probije krug.

Bilo je mnogo novinara sa kamerama. Pomislila sam kako prisustvujem linču, potpuno sam se osetila bespomoćnom i izgubljenom. Ali je policija počela da puca u vazduh, huligani su se povukli na sekund, i već sledećeg trenutka su hrili urlajući "kurve, degenerici", prema trgu ponovo.

I bilo je tu običnih policajaca koji su samo stajali i gledali: kako su udarali devojku iz feminističke grupe koja je davala intervju, bacali jaja na bilo koga ko im je ličio na deo grupe, kako su vukli jednu devojku prolaznicu i vređali je. S dve drugarice krenula sam ka Studentskom centru: grupa mladića nas je pratila, vređajući nas i pljujući na nas, u gomili ljudi. Moja se prijateljica osvrnula rekavši im: smirite se duše.

Meni je doslo da ih ubijem. Prolaznici su komentarisali na razne načine, uglavnom šta se petljamo sa uvrnutima, treba ih sve poubijati, prljaju našu novu Srbiju. Neki su jednostavno bili uplašeni ili zbumjeni. Ali nikoga nisam čula da kaze: pustite ih, i oni su ljudi kao i mi, imaju osnovna ljudska prava.

Stigle smo u Centar, bio je zatvoren, svuda okolo je bila policija a neke žene koje su posmatrale urlale su im: pa glasali ste za demokratiju i eto vam ga sada, vi budale, ovi pošteni momci brane našu čast.

Jedan veoma ružan stariji degeo čovek urlao je i znojio se, dajte mi lezbejke, hoću da ih silujem. Samo smo stajale i gledale, davale intervjuje svakom ko je htio da nas čuje: jedine reči koje su mi padale na pamet bile su: ovo je i moja Srbija, ovo je fašizam.

Tek kada su neki huligani bili uhapšeni i razbijeni u male grupe, uspela sam da složim sliku: Milošević u Hagu, huligani frustrirani, i trenutno ne biju svoje žene i decu, sada biju sve što im ne liči na patriote. Kasnije dok smo sedeli u Ženskom centru proveravajući koliko je osoba povređeno (osam policajaca i osam civila), svi smo priznali da ovu vrstu nasilja i reakcije nismo očekivali i da se nikad ranije nije desila, bez obzira na sve strahove, i da ovo

nije spontana akcija.

Dali smo mnogo intervjeta, bilo je dosta ekipa ali posle nekoliko pristojnih emitovanja, zvanična verzija postala je: sukob između homoseksualaca i protivnika. Zvanična izjava šefa policije isto je glasila: sve je pod kontrolom zahvaljujući hrabroj policiji.

Pre tri dana miting je zvanično prijavljen u policiji i rečeno je da su se pojavili pamfleti desničarske organizacije koja preti nasiljem...

Ali meni to nije dovoljno objašnjenje, razumem ja daleko više od toga, iza te velike organizovane nasilne mase etnički superiornih patriota, osim radikalne stranke, homofobičnih organizacija, nepismenih demokrata, postoji veći problem: tiha većina, uključujući i ljude na vlasti, onoj pre i ovoj sada.

Ti bi ljudi u nekoliko reči rekli da su Srbi već pretrpeli dovoljno poniženja i nesreća samo im ova javna predstava fali. Zar nije iskopavanje albanskih tela sasvim dovoljno? I ti ljudi da bi pročistili svoje nacionalno samopoštovaje žele da nametnu religiju po školama, da kontrolišu rađanje, da uguše glasove manjina, etničkih i seksualnih.

Iako još uvek drhtim od straha, možda najvećeg koji sam doživela, zato što je bio lični a opet delovao bezlično, kao kod linča, ne želim da ni ja ni moji saputnici govorimo kao žrtve: ovo je prilika, bez obzira koliko bolna, da se progovori, da se denuncira, da se traži pravda, imena organizatora nasilja. Otarasiti se Miloševića i iskopati mrtva tela iz masovnih grobnica nije dovoljno, moramo da se rešimo malih Miloševića koji kruže našim gradovima i životima i da iskopamo iz naše svesti i tela svu netoleranciju i homofobiju koja se godinama taložila i zanemarivala.

Želim da stojim uspravno i da kažem, ovo je i moja Srbija, iako sam žena, marginalka, feministkinja, šta već. Želim da uzvratim onima koji koriste nasilje i mržnju, da njih proglasim kriminalcima i marginalcima.

Zato pišem ovu poruku i svima šaljem, tražeći podršku i javnost.

Beograd, 30. jun 2001.